

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że **J. K.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 1 do 31 stycznia 2012 roku jako zleceniobiorca u płatnika składek C. K. B. z siedzibą w Ł. oraz że z wymienionego tytułu podstawa wymiaru składek za luty 2012 roku wynosi:

- na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: 2.044 zł,
- na ubezpieczenie wypadkowe: 2.044 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne: 1.813,85 zł.

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że **D. K.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 1 czerwca 2012 roku do 31 lipca 2012 roku jako zleceniobiorca u płatnika składek C. K. B. z siedzibą w Ł. oraz że z wymienionego tytułu podstawa wymiaru składek za sierpień 2012 roku wynosi:

- na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: 3.271 zł,
- na ubezpieczenie wypadkowe: 3.271 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne: 2.902,68 zł.

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że **M. L.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 2 czerwca 2014 roku do 28 czerwca 2014 roku jako zleceniobiorca u płatnika składek C. K. B. z siedzibą w Ł. oraz że z wymienionego tytułu podstawa wymiaru składek za lipiec 2014 roku wynosi:

- na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: 1.519 zł,
- na ubezpieczenie wypadkowe: 1.519 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne: 1.347,96 zł.

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że **M. M. (1)** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresach:

- od 5 do 31 stycznia 2012 roku,
- od 14 do 25 lutego 2012 roku,
- od 1 do 23 marca 2012 roku

jako zleceniobiorca u płatnika składek C. K. B. z siedzibą w Ł. oraz że z wymienionego tytułu podstawa wymiaru składek wynosi:

- za luty 2012 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 2.570 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 2.280,62 zł.
- za marzec 2012 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 1.402 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 1.244,13 zł.

- za kwiecień 2012 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 4.089 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 3.628,57 zł.

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że **E. N.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresach:

- od 17 do 28 września 2012 roku,
- od 8 października do 30 listopada 2012 roku,
- od 10 października do 28 grudnia 2012 roku

jako zleceniobiorca u płatnika składek C. K. B. z siedzibą w Ł. oraz że z wymienionego tytułu podstawa wymiaru składek wynosi:

- za październik 2012 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 2.336 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 2.072,97 zł.
- za listopad 2012 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 3.972 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 3.524,75 zł.
- za grudzień 2012 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 4.561,45 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 5.794,38 zł.

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że **W. N.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresach:

- od 2 do 30 września 2014 roku,
- od 2 do 30 października 2014 roku

jako zleceniobiorca u płatnika składek C. K. B. z siedzibą w Ł. oraz że z wymienionego tytułu podstawa wymiaru składek wynosi:

- za październik 2014 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 2.593 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 2.301,02 zł.
- za listopad 2014 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe 1.722 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 1.528,10 zł.

Płatnik składek K. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Ł. złożył odwołania od każdej z powyższych decyzji.

Zaskarżonym decyzjom zarzucił błędną interpretację art. 734 i n. k.p.c., art. 627 i n. k.c., art. 353¹ k.c., art. 65 k.c., a przez to dokonanie błędnej kwalifikacji prawnej umów o dzieło, co skutkowało bezpodstawnym przyjęciem, iż przedmiotowe umowy mają charakter umów zlecenia i w konsekwencji błędnym stwierdzeniem, że **J. K., W. N., E. N., M. M. (1), M. L., D. K.** powinni być objęci ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym jako zleceniobiorcy.

Powołując się na powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez uznanie, że **J. K., W. N., E. N., M. M. (1), M. L., D. K.** jako osoby wykonujące pracę na podstawie umów o dzieło u płatnika składek K. B. C. K. B. z siedzibą w Ł. nie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Ponadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odwołania k. 2 w każdej ze spraw: o sygnaturach akt VIII U 3286/15, VIII U 3287/15, VIII U 3288/15, VIII U 3289/15, VIII U 3290/15, VIII U 3291/15).

W odpowiedzi na odwołania (w każdej ze spraw o sygnaturach akt VIII U 3286/15, VIII U 3287/15, VIII U 3288/15, VIII U 3289/15, VIII U 3290/15, VIII U 3291/15) organ rentowy i wniósł o ich oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

W piśmie z dnia 7 maja 2018 roku pełnomocnik organu rentowego wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł (w odniesieniu do zainteresowanego M. L. 60 zł, w odniesieniu do zainteresowanych W. N., J. K. i D. K. po 180 zł i w odniesieniu do zainteresowanych E. N. i M. M. (1) po 600 zł).

Postanowieniami z dnia 29 stycznia 2016 roku Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy o wyżej wymienionych sygnaturach akt oraz postanowił prowadzić je dalej pod jedną sygnaturą – VIII U 3286/15 (postanowienia w sprawach VIII U 3286/15, VIII U 3287/15, VIII U 3288/15, VIII U 3289/15, VIII U 3290/15, VIII U 3291/15).

Zainteresowani W. N., D. K., E. N., M. M. (1) przyłączyli się do odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołujący się płatnik składek - K. B. prowadzi działalność gospodarczą - firmę (...) z siedzibą w Ł., której głównym przedmiotem są roboty budowlano - remontowe związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Płatnik składek zatrudniał w 2012 roku 9 pracowników, w 2013 roku 9 pracowników, w 2014 roku 13 pracowników.

W spornym okresie płatnik składek otrzymał od nowych kontrahentów dodatkowe zlecenia, których terminowa realizacja wymagała od niego zatrudnienia w krótkim czasie dodatkowych osób.

(listy osób zatrudnionych u płatnika w latach 2012-2014 k. 69, k.77, k.85, zeznania płatnika – min. 00:15:41-00:24:44 protokół z 24.04.2018 r.)

Płatnik zawarł w spornym okresie następujące umowy o wykonanie robót budowlanych:

1) w dniu 12 lipca 2011 roku z P.H.U. (...) na wykonanie zadania inwestycyjnego pod nazwą „Rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku biurowo-handlowego w Ł. przy ul. (...) w terminie do 31 grudnia 2011 roku, (kopia umowy – k.216-222);

2) w dniu 2 października 2012 roku umowę z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W., której przedmiotem było wykonanie przez płatnika, jako generalnego wykonawcę remontu pomieszczeń w budynkach fabryki suszarek BSH mieszczącej się przy ul. (...), zakres prac remontowych został opisany w ostatecznej ofercie z dnia 11 września 2012 roku, stanowiącej załącznik nr 1 do umowy; płatnik składek, jako generalny wykonawca, zobowiązał się wykonać całość robót remontowych - zgodnie z zakresem prac oraz harmonogramem, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy, na podstawie dokumentacji projektowej, przepisami polskiego prawa i postanowieniami umowy; zgodnie z umową rozpoczęcie prac remontowych wyznaczono na dzień 8 października 2012 roku i ustalono, że przedmiot umowy zostanie wykonany do 10 listopada 2012 roku, a szczegółowy harmonogram etapowy prac remontowych zostanie załączony do umowy w postaci załącznika nr 2 (kopia umowa – k.250-253);

3) w dniu 20 marca 2014 roku płatnik zawarł z inwestorem A. S. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...) z siedzibą w Ł. umowę, której przedmiotem było wykonanie przez płatnika następujących robót: etap 1 - prace polegające na rozbiórce budynku parterowego C, wraz z wywozem materiałów pochodzących z rozbiórki i ich utylizacją, etap 2- wykonanie nawierzchni miejsc parkingowych z kostki brukowej w miejscu rozebranego budynku C

w Ł. przy ul. (...); strony umowy ustaliły następujące terminy realizacji prac: etapu I - w terminie od dnia 27 marca do dnia 30 kwietnia 2014 roku, etapu II - wejście na teren budowy miejsc parkingowych w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Inwestora zatwierdzonego kosztorysu ofertowego i podpisania aneksu na roboty, ponadto strony ustaliły termin zakończenia całości prac miejsc parkingowych, tj. 30 dni od dnia ich rozpoczęcia (kopia umowy – k.235-240);

4) w dniu 11 kwietnia 2014 roku umowę o wykonanie robót budowlanych z inwestorem Zakładami (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.. Na podstawie tej umowy płatnik zobowiązał się wykonać prace budowlane w ramach realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą „Przebudowa i Rozbudowa łącznika w Zakładzie (...) w T.” zgodnie z przedstawionym przez inwestora projektem budowlanym zamiennym oraz pozwoleniem na budowę; strony ustaliły, że prace budowlane będą wykonane w okresie od dnia 14 kwietnia 2014 roku do dnia 30 września 2014 roku; przy czym termin zakończenia prac został przesunięty do dnia 21 listopada 2014 roku; jednocześnie strony przewidziały, że płatnik może zlecić wykonanie części robót i/lub usług osobom trzecim – podwykonawcom pod warunkiem zachowanie procedury określonej w art. 647¹ k.c. oraz że wartość prac zleconych podwykonawcom nie przekroczy 5% wartości umowy netto (kopia umowy – k.223-234, aneks do umowy – k.241-242, k.243-245, k.246-247, k.248-249);

5) w dniu 11 kwietnia 2014 roku umowę o wykonanie robót budowlanych z Zakładami (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., jako inwestorem, której przedmiotem było wykonanie przez płatnika składek prac budowlanych w ramach realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą: „Przebudowa i Rozbudowa łącznika w Zakładzie (...) w T.”, zgodnie z przedstawionym przez Inwestora projektem budowlanym zamiennym oraz pozwoleniem na budowę; zgodnie z umową prace nie objęte zakresem wskazanym w tej umowie mogą być wykonane wyłącznie po uzyskaniu przez płatnika składek uprzedniej zgody inwestora w formie pisemnej; strony ustaliły, że prace budowlane zostaną wykonane w okresie od dnia 14 kwietnia 2014 roku do dnia 30 września 2014 roku, a płatnik składek zawiadomi inwestora o terminie zakończenia prac z co najmniej 7 dniowym wyprzedzeniem (kopia umowy – k.223-234).

Z **J. K.** płatnik K. B. zawarł w dniu 5 stycznia 2012 roku umowę o dzieło na wykonanie 60 m² stropu budynku w Ł. przy ul. (...).

J. K. oświadczył, że posiada niezbędne umiejętności, wiedzę i doświadczenie do wykonania prac będących przedmiotem umowy i zobowiązał się wykonać je z należytą starannością oraz poziomem wiedzy i techniki.

Strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 5 stycznia 2012 roku i zakończenia na dzień 31 stycznia 2012 roku.

J. K. zobowiązał się wykonać umowę samodzielnie lub za pomocą osób przez siebie wskazanych, gwarantując należyte wykonanie umowy.

Strony ustaliły, że J. K. otrzyma wynagrodzenie w wysokości 1.700 zł, płatne zaliczkowo w ostatnim dniu miesiąca po wystawieniu rachunku a rozliczenie końcowe za wykonanie prac nastąpi po odebraniu robót przez Inwestora w terminie 14 dni od dnia wystawienia rachunku przez zainteresowanego.

Strony ustaliły również, że wykonawca może żądać podwyższenia wynagrodzenia w stosunku do kwoty określonej w umowie, jeżeli zaistnieje konieczność wykonania prac dodatkowych, których mimo dołożenia należytej staranności nie byli w stanie przewidzieć, przy czym jednocześnie strony zastrzegły, że wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody płatnika.

Ponadto strony ustaliły, że w przypadku ograniczenia zakresu robót wynagrodzenia wykonawcy ulegnie stosownemu obniżeniu.

W przedmiotowej umowie płatnik zobowiązał się dostarczyć wykonawcy wszystkie materiały potrzebne do wykonania przedmiotowej umowy.

Wykonawca zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić płatnika, że jeżeli materiał dostarczony przez płatnika nie nadaje się do prawidłowego wykonania umowy albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić w wykonaniu umowy.

Płatnik zobowiązał się także udostępnić wykonawcy na czas trwania umowy wszystkie pomieszczenia, w których mają być wykonywane umówione prace, zgodnie z projektem technicznym, a także do udostępnienia pomieszczenia sanitarnego, wody i energii elektrycznej.

Ponadto płatnik zobowiązał się dołożyć wszelkich starań w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu prac oraz do:

- przekazania zainteresowanemu frontu robót do dnia rozpoczęcia prac,
- uczestniczenia w odbiorach prac,
- terminowego wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z przedmiotową umową wady stwierdzone w protokole zakończenia robót lub w okresie rękojmi zostaną usunięte niezwłocznie po wezwaniu nie później jednak niż w terminie 14 dni.

Strony umowy ustaliły, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy zainteresowany ponosi wobec płatnik odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie cywilnym, jednocześnie zastrzegając, że za zwłokę w wykonaniu umowy jak również za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w protokole zakończenia robót lub zaistniałych w okresie rękojmi – płatnik może naliczyć karę umowną w wysokości 0,2% wartości wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki. Zgodnie z umową wobec osób trzecich odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie zainteresowanego ponosi płatnik.

Zgodnie z umową w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego.

Po wykonaniu zgodnie z ww. umową prac, J. K. podpisał wystawiony przez płatnika w dniu 9 lutego 2012 roku rachunek na kwotę 2.044 zł brutto.

Umowa o dzieło została zawarta przez płatnika w celu sprawdzenia umiejętności J. K..

J. K. przy wykonywaniu pracy musiał stosować się do projektu, a materiały do pracy dostarczył płatnik.

Taką samą pracę jak J. K. wykonywali również pracownicy zatrudnieni przez płatnika na podstawie umów o pracę.

Od dnia 15 lutego 2012 roku J. K. został zatrudniony przez płatnika na podstawie umowy o pracę, na czas określony (do dnia 15 lutego 2013 roku) na stanowisku zbrojarza pracownika budowlanego, za wynagrodzeniem 2.489 zł.

(umowa – k.2-4 i rachunek k. 1 w aktach ZUS dotyczących J. K., zeznania płatnika min. (...):41-00:34:13, 00:37:51-00:42:02 protokół z 24.04.2018 r., umowa o pracę – akta osobowe, k.159)

W okresie obowiązywania umowy J. K. nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(okoliczność bezsporna)

Zainteresowany **W. N.** zawarł z płatnikiem następujące umowy o dzieło:

1) w dniu 26 maja 2014 roku której przedmiotem było wykonanie robót zbrojeniowych w osi 13A poziom A oraz płyt kanałów w ilości około 800 kg konstrukcji belek i rdzeni stropów na budowie (...) w T. w okresie od 2 do 28 czerwca 2014 roku; strony ustaliły wysokość wynagrodzenia na kwotę 1.300 zł

2) w dniu 1 września 2014 roku, której przedmiotem był:

- montaż zabezpieczeń ogniochronnych w pomieszczeniu magazynu olejów w hali B40 w ilości 40 m²,
- montaż podwieszenia z płyt (...) na podcieniu w hali b40 w osiach 13-13A/B-D1 w ilości 18 m²

w ramach realizowanej przez płatnika inwestycji pod nazwą przebudowa i rozbudowa łącznika w zakładzie (...) w T. w okresie od 2 30 września 2014 roku; strony ustaliły wysokość wynagrodzenia na kwotę 2.150 zł

3) w dniu 1 października 2014 roku, której przedmiotem był montaż konstrukcji stalowych kratownicy pod komin kotłowni w budynku (...) w ilości 10 mb według rysunku warsztatowego dostarczonego przez zamawiającego wraz z montażem w ramach realizowanej przez płatnika inwestycji pod nazwą przebudowa i rozbudowa łącznika w zakładzie (...) w T. w okresie od 2 do 30 października 2014 roku, strony ustaliły wysokość wynagrodzenia na kwotę 1.450 zł.

W przypadku każdej z umów zainteresowany W. N. oświadczył, że posiada niezbędne umiejętności, wiedzę i doświadczenie do wykonania prac będących przedmiotem umowy i zobowiązał się wykonać je z należytą starannością oraz poziomem wiedzy i techniki.

Zainteresowany zobowiązał się wykonać umowę samodzielnie lub za pomocą osób przez siebie wskazanych, gwarantując należyte wykonanie umowy.

Strony ustaliły, że zainteresowany otrzyma wynagrodzenie w wysokości 1.300 zł, płatne zaliczkowo w ostatnim dniu miesiąca po wystawieniu rachunku a rozliczenie końcowe za wykonanie prac nastąpi po odebraniu robót przez Inwestora w terminie 14 dni od dnia wystawienia rachunku przez zainteresowanego. Strony ustaliły, że wykonawca może żądać podwyższenia wynagrodzenia w stosunku do kwoty określonej w umowie, jeżeli zaistnieje konieczność wykonania prac dodatkowych, których mimo dołożenia należytej staranności nie byli w stanie przewidzieć, przy czym jednocześnie strony zastrzegły, że wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody płatnika.

Ponadto strony ustaliły, że w przypadku ograniczenia zakresu robót wynagrodzenia wykonawcy ulegnie stosownemu obniżeniu.

W przedmiotowej umowie płatnik zobowiązał się dostarczyć wykonawcy wszystkie materiały potrzebne do wykonania przedmiotowej umowy.

Wykonawca zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić płatnika, że jeżeli materiał dostarczony przez płatnika nie nadaje się do prawidłowego wykonania umowy albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić w wykonaniu umowy.

Płatnik zobowiązał się także udostępnić wykonawcy na czas trwania umowy wszystkie pomieszczenia, w których mają być wykonywane umówione prace, zgodnie z projektem technicznym, a także do udostępnienia pomieszczenia sanitarnego, wody i energii elektrycznej.

Ponadto płatnik zobowiązał się dołożyć wszelkich starań w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu prac oraz do:

- przekazania zainteresowanemu frontu robót do dnia rozpoczęcia prac,
- uczestniczenia w odbiorach prac,
- terminowego wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z przedmiotową umową wady stwierdzone w protokole zakończenia robót lub w okresie rękojmi zostaną usunięte niezwłocznie po wezwaniu nie później jednak niż w terminie 14 dni.

Strony umowy ustaliły, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy zainteresowany ponosi wobec płatnik odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie cywilnym, jednocześnie zastrzegając, że za zwłokę w wykonaniu umowy jak również za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w protokole zakończenia robót lub zaistniałych w okresie rękojmi – płatnik może naliczyć karę umowną w wysokości 0,2% wartości wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki. Zgodnie z umową wobec osób trzecich odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie zainteresowanego ponosi płatnik.

Zgodnie z umową w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego.

(umowy – k.3-6, k.7-10, k.12-13 w aktach ZUS dotyczących W. N.)

Po wykonaniu zgodnie z ww. umowami prac, zainteresowany podpisał wystawione przez płatnika rachunki:

- 1) w dniu 10 lipca 2014 roku na kwotę 1.519 zł brutto,
 - 2) w dniu 7 listopada 2014 roku na kwotę 1.722 zł brutto
- (rachunek k. 11, k.2 w aktach ZUS dotyczących W. N.)

W okresie obowiązywania umów W. N. nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(okoliczność bezsporna)

(...) do wykonania prac dostarczył zainteresowanemu W. N. płatnik i wyjaśnił jak ma wykonywać pracę. Określił również zakres prac.

Praca została wykonana zgodnie z projektem, bez jakiegokolwiek twórczego wkładu zainteresowanego.

(zeznania płatnika min. (...):02- (...):06, zeznania zainteresowanego W. N. min.01:42:00-01:50:37 protokół z 24.04.2018 r.)

Płatnik zawarł z zainteresowanym **E. N.** następujące umowy o dzieło:

- 1) w dniu 17 września 2012 roku, której przedmiotem było wykonanie malowania farbami emulsyjnymi z przygotowaniem powierzchni 443 m² pomieszczenia 0.24, 0.27 Fabryki (...) w Ł. przy ul. (...); strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 17 września 2012 roku a termin ich zakończenia na dzień 28 września 2012 roku oraz wysokość wynagrodzenia w kwocie 2.000 zł netto
- 2) w dniu 17 września 2012 roku, której przedmiotem było wykonanie malowania farbami emulsyjnymi z przygotowaniem powierzchni 443 m² pomieszczenia 0.24, 0.27 Fabryki (...) w Ł. przy ul. (...); strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 17 września 2012 roku a termin ich zakończenia na dzień 28 września 2012 roku oraz wysokość wynagrodzenia na kwotę 2.000 zł netto;
- 3) w dniu 8 października 2012 roku, której przedmiotem było wykonanie 71 m² ścianek g-k na ruszcie 100, malowanie 217 m² pomieszczeń biurowych dział (...) Fabryki (...) w Ł. przy ul. (...); strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 8 października 2012 roku a termin ich zakończenia na dzień 30 listopada 2012 roku oraz wysokość wynagrodzenia na kwotę 6.500 zł netto;
- 4) w dniu 10 grudnia 2012 roku, której przedmiotem było rozebranie sufitów podwieszanych około 97 m², montaż nowych sufitów – etap 6 – budynek biurowo – konferencyjny Fabryki (...) w Ł. przy ul. (...); strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 10 grudnia 2012 roku a termin ich zakończenia na dzień 28 grudnia 2012 roku oraz wysokość wynagrodzenia na kwotę 2.300 zł netto.

W przypadku każdej z umów strony ustalił, że wynagrodzenie będzie płatne zaliczkowo w ostatnim dniu miesiąca po wystawieniu rachunku a rozliczenie końcowe za wykonanie prac nastąpi po odebraniu robót przez Inwestora w terminie 14 dni od dnia wystawienia rachunku przez zainteresowanego. Strony ustaliły, że zainteresowany może żądać podwyższenia wynagrodzenia w stosunku do kwoty określonej w w/w sposób, jeżeli zaistnieje konieczność wykonania prac dodatkowych, których mimo dołożenia należytej staranności nie byli w stanie przewidzieć, przy czym jednocześnie strony zastrzegły, że zainteresowany nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody płatnika. Ponadto strony ustaliły, że w przypadku ograniczenia zakresu robót wynagrodzenia zainteresowanego ulegnie stosownemu obniżeniu.

W przedmiotowej umowie płatnik zobowiązał się dostarczyć zainteresowanemu wszystkie materiały potrzebne do wykonania przedmiotowej umowy. Zainteresowany zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić płatnika, że jeżeli materiał dostarczony przez płatnika nie nadaje się do prawidłowego wykonania umowy albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić w wykonaniu umowy.

Płatnik zobowiązał się także udostępnić zainteresowanemu na czas trwania umowy wszystkie pomieszczenia, w których mają być wykonywane umówione prace, a także do udostępnienia pomieszczenia sanitarnego, wody i energii elektrycznej.

Ponadto płatnik zobowiązał się dołożyć wszelkich starań w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu prac oraz do: a) przekazania zainteresowanemu frontu robót do dnia rozpoczęcia prac, b) uczestniczenia w odbiorach prac, c) terminowego wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z przedmiotową umową wady stwierdzone w protokole zakończenia robót lub w okresie rękojmi zostaną usunięte niezwłocznie po wezwaniu nie później jednak niż w terminie 14 dni.

Strony umowy ustaliły, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy zainteresowany ponosi wobec płatnik odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie cywilnym, jednocześnie zastrzegając, że za zwłokę w wykonaniu umowy jak również za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w protokole zakończenia robót lub zaistniałych w okresie rękojmi – płatnik może naliczyć karę umowną w wysokości 0,2% wartości wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki. Zgodnie z umową wobec osób trzecich odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie zainteresowanego ponosi płatnik.

Zgodnie z umową w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego.

(umowy – k.9-11, k. 5-7, k.1-3 w aktach ZUS dotyczących E. N.)

Po wykonaniu zgodnie z ww. umowami prac, zainteresowany E. N. podpisał wystawione przez płatnika rachunki:

- 1) w dniu 5 października 2012 roku na kwotę 2.336 zł brutto
- 2) w dniu 5 października 2012 roku na kwotę 2.336 zł brutto,
- 3) w dniu 5 grudnia 2012 roku na kwotę 3.621 zł brutto.

(rachunki – k.4, k.8 w aktach ZUS dotyczących E. N.)

W tym czasie E. N. nie posiadał innych tytułów do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

(okoliczności niesporne)

Płatnik określał kolor ścian oraz ile razy należy pomalować dane pomieszczenie, dostarczył materiały do pracy. Prace musiały być wykonane według projektu, osobiście przez zainteresowanego. Zainteresowany nie mógł znaleźć zastępcy do wykonywania pracy. Praca zainteresowanego była sprawdzana codziennie.

Umowa o dzieło została zawarta przez płatnika w celu sprawdzenia umiejętności zainteresowanego.

(zeznania płatnika min.01:14:49-01:32:18, zeznania zainteresowanego min.01:57:02-02:03:29 protokół z 24.04.2018 r.)

Zainteresowany **M. M. (1)** zawarł z płatnikiem następujące umowy o dzieło:

1) w dniu 5 stycznia 2012 roku umowę o dzieło na wykonanie 60 m² stropu II piętra budynku w Ł. przy ul. (...); strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 5 stycznia 2012 roku i zakończenia na dzień 31 stycznia 2012 roku oraz wynagrodzenie w wysokości 2.200 zł netto;

2) w dniu 14 lutego 2012 roku umowę o dzieło na wykonanie ogniomurów i kominów wentylacyjnych z pustaków ceramicznych 315 mb w budynku w Ł. przy ul. (...), strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 14 lutego 2012 roku i zakończenia na dzień 25 lutego 2012 roku oraz wysokość wynagrodzenia na kwotę 1.200 zł;

3) w dniu 1 marca 2012 roku umowę o dzieło na wykonanie ścianek działowych z (...) gr 12 cm około 193 m² zgodnie z projektem w budynku w Ł. przy ul. (...); strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 1 marca 2012 roku i zakończenia na dzień 23 marca 2012 roku oraz wysokość wynagrodzenia na kwotę 3.500 zł.

W przypadku każdej z umów zainteresowany M. M. (1) oświadczył, że posiada niezbędne umiejętności, wiedzę i doświadczenie do wykonania prac będących przedmiotem umowy i zobowiązał się wykonać je z należytą starannością oraz poziomem wiedzy i techniki. Zainteresowany zobowiązał się wykonać umowę samodzielnie lub za pomocą osób przez siebie wskazanych, gwarantując należyte wykonanie umowy.

Strony ustaliły, że wynagrodzenie płatne zaliczkowo w ostatnim dniu miesiąca po wystawieniu rachunku a rozliczenie końcowe za wykonanie prac nastąpi po odebraniu robót przez Inwestora w terminie 14 dni od dnia wystawienia rachunku przez zainteresowanego. Strony ustaliły, że wykonawca może żądać podwyższenia wynagrodzenia w stosunku do kwoty określonej w umowie, jeżeli zaistnieje konieczność wykonania prac dodatkowych, których mimo dołożenia należytej staranności nie byli w stanie przewidzieć, przy czym jednocześnie strony zastrzegły, że wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody płatnika.

Ponadto strony ustaliły, że w przypadku ograniczenia zakresu robót wynagrodzenia wykonawcy ulegnie stosownemu obniżeniu.

W przedmiotowej umowie płatnik zobowiązał się dostarczyć wykonawcy wszystkie materiały potrzebne do wykonania przedmiotowej umowy.

Wykonawca zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić płatnika, że jeżeli materiał dostarczony przez płatnika nie nadaje się do prawidłowego wykonania umowy albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić w wykonaniu umowy.

Płatnik zobowiązał się także udostępnić wykonawcy na czas trwania umowy wszystkie pomieszczenia, w których mają być wykonywane umówione prace, zgodnie z projektem technicznym, a także do udostępnienia pomieszczenia sanitarnego, wody i energii elektrycznej.

Ponadto płatnik zobowiązał się dołożyć wszelkich starań w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu prac oraz do:

- przekazania zainteresowanemu frontu robót do dnia rozpoczęcia prac,
- uczestniczenia w odbiorach prac,
- terminowego wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z przedmiotową umową wady stwierdzone w protokole zakończenia robót lub w okresie rękojmi zostaną usunięte niezwłocznie po wezwaniu nie później jednak niż w terminie 14 dni.

Strony umowy ustaliły, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy zainteresowany ponosi wobec płatnik odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie cywilnym, jednocześnie zastrzegając, że za zwłokę w wykonaniu umowy jak również za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w protokole zakończenia robót lub zaistniałych w okresie rękojmi – płatnik może naliczyć karę umowną w wysokości 0,2% wartości wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki. Zgodnie z umową wobec osób trzecich odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie zainteresowanego ponosi płatnik.

Zgodnie z umową w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego.

(umowy – k.3-5, k.7-9, k.11-13, w aktach ZUS dotyczących M. M. (1))

Po wykonaniu zgodnie z ww. umowami prac, zainteresowany podpisał wystawione przez płatnika rachunki:

- 1) w dniu 9 lutego 2012 roku na kwotę 2.570 zł brutto,
- 2) w dniu 5 marca 2012 roku na kwotę 1.402 zł brutto,
- 3) w dniu 11 kwietnia 2012 roku na kwotę 4.089 zł brutto

(rachunki – k.1, k.10, k.6 w aktach ZUS dotyczących M. M. (1))

W okresie obowiązywania umów M. M. (1) nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(okoliczność bezsporna)

Zainteresowany M. M. (1) sprawdził się na podstawie umów o dzieło i został zatrudniony na podstawie umowy o pracę.

Zainteresowany wykonywał prace według projektu, z materiałów dostarczonych przez płatnika.

W ramach umowy o pracę zainteresowany wykonuje takie same prace, które wykonywał na podstawie umowy o dzieło.

(zeznania płatnika min.01:10:24-01:14:49, zeznania zainteresowanego M. M. (1) min.01:50:37-01:57:02 protokół z 24.04.2018 r.)

Zainteresowany **M. L.** zawarł z płatnikiem umowę o dzieło w dniu 25 maja 2014 roku umowę o dzieło na wykonanie robót zbrojeniowych w osi A1-D1 i B1 poziomu A w ilości około 1.000 kg konstrukcji belek i rdzeni słupów na budowie (...) w T.; strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 2 czerwca 2014 roku i zakończenia na dzień 28 czerwca 2014 roku oraz wysokość wynagrodzenia na kwotę 1.300 zł netto

Strony ustaliły, że wynagrodzenie będzie płatne zaliczkowo w ostatnim dniu miesiąca po wystawieniu rachunku a rozliczenie końcowe za wykonanie prac nastąpi po odebraniu robót przez Inwestora w terminie 14 dni od dnia wystawienia rachunku przez zainteresowanego. Strony ustaliły, że wykonawca może żądać podwyższenia wynagrodzenia w stosunku do kwoty określonej w umowie, jeżeli zaistnieje konieczność wykonania prac dodatkowych, których mimo dołożenia należytej staranności nie byli w stanie przewidzieć, przy czym jednocześnie strony zastrzegły, że wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody płatnika.

Ponadto strony ustaliły, że w przypadku ograniczenia zakresu robót wynagrodzenia wykonawcy ulegnie stosownemu obniżeniu.

W przedmiotowej umowie płatnik zobowiązał się dostarczyć wykonawcy wszystkie materiały potrzebne do wykonania przedmiotowej umowy.

Wykonawca zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić płatnika, że jeżeli materiał dostarczony przez płatnika nie nadaje się do prawidłowego wykonania umowy albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić w wykonaniu umowy.

Płatnik zobowiązał się także udostępnić wykonawcy na czas trwania umowy wszystkie pomieszczenia, w których mają być wykonywane umówione prace, zgodnie z projektem technicznym, a także do udostępnienia pomieszczenia sanitarnego, wody i energii elektrycznej.

Ponadto płatnik zobowiązał się dołożyć wszelkich starań w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu prac oraz do:

- przekazania zainteresowanemu frontu robót do dnia rozpoczęcia prac,
- uczestniczenia w odbiorach prac,
- terminowego wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z przedmiotową umową wady stwierdzone w protokole zakończenia robót lub w okresie rękojmi zostaną usunięte niezwłocznie po wezwaniu nie później jednak niż w terminie 14 dni.

Strony umowy ustaliły, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy zainteresowany ponosi wobec płatnik odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie cywilnym, jednocześnie zastrzegając, że za zwłokę w wykonaniu umowy jak również za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w protokole zakończenia robót lub zaistniałych w okresie rękojmi – płatnik może naliczyć karę umowną w wysokości 0,2% wartości wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki. Zgodnie z umową wobec osób trzecich odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie zainteresowanego ponosi płatnik.

Zgodnie z umową w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego.

(umowa w aktach ZUS dotyczących M. L. – k.2-3)

Po wykonaniu zgodnie z ww. umową prac, zainteresowany podpisał wystawiony przez płatnika w dniu 10 lipca 2014 roku rachunek na kwotę 1.519 zł brutto.

(rachunek k. 1 w aktach ZUS dotyczących M. L.)

W okresie obowiązywania umów M. L. nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(okoliczność bezsporna)

Zainteresowany M. L. wykonywał prace zgodnie z projektem i zaleceniami płatnika.

(zeznania płatnika min.00:56:06-01:04:04, zeznania zainteresowanego min.02:03:29-02:07:48 protokół z 24.04.2018 r.)

Z zainteresowanym **D. K.** płatnik zawarł w dniu 1 czerwca 2012 roku umowę o dzieło na zerwanie wykładziny, oczyszczenie i przygotowanie podłoża pod nowe wykładziny 218 m², etap I budynek biurowy piętro na osi J do linii pomiędzy osiami K i L na terenie Fabryki (...) w Ł. ul. (...).

D. K. oświadczył, że posiada niezbędne umiejętności, wiedzę i doświadczenie do wykonania prac będących przedmiotem umowy i zobowiązał się wykonać je z należytą starannością oraz poziomem wiedzy i techniki. Strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 1 czerwca 2012 roku i zakończenia na dzień 31 lipca 2012 roku.

Zainteresowany zobowiązał się wykonać umowę samodzielnie lub za pomocą osób przez siebie wskazanych, gwarantując należyte wykonanie umowy.

Strony ustaliły, że zainteresowany otrzyma wynagrodzenie w wysokości 2.800 zł netto, płatne zaliczkowo w ostatnim dniu miesiąca po wystawieniu rachunku a rozliczenie końcowe za wykonanie prac nastąpi po odebraniu robót przez Inwestora w terminie 14 dni od dnia wystawienia rachunku przez zainteresowanego. Strony ustaliły, że wykonawca może żądać podwyższenia wynagrodzenia w stosunku do kwoty określonej w umowie, jeżeli zaistnieje konieczność wykonania prac dodatkowych, których mimo dołożenia należytej staranności nie byli w stanie przewidzieć, przy czym jednocześnie strony zastrzegły, że wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody płatnika.

Ponadto strony ustaliły, że w przypadku ograniczenia zakresu robót wynagrodzenia wykonawcy ulegnie stosownemu obniżeniu.

W przedmiotowej umowie płatnik zobowiązał się dostarczyć wykonawcy wszystkie materiały potrzebne do wykonania przedmiotowej umowy.

Wykonawca zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić płatnika, że jeżeli materiał dostarczony przez płatnika nie nadaje się do prawidłowego wykonania umowy albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić w wykonaniu umowy.

Płatnik zobowiązał się także udostępnić wykonawcy na czas trwania umowy wszystkie pomieszczenia, w których mają być wykonywane umówione prace, zgodnie z projektem technicznym, a także do udostępnienia pomieszczenia sanitarnego, wody i energii elektrycznej.

Ponadto płatnik zobowiązał się dołożyć wszelkich starań w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu prac oraz do:

- przekazania zainteresowanemu frontu robót do dnia rozpoczęcia prac,
- uczestniczenia w odbiorach prac,
- terminowego wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z przedmiotową umową wady stwierdzone w protokole zakończenia robót lub w okresie rękojmi zostaną usunięte niezwłocznie po wezwaniu nie później jednak niż w terminie 14 dni.

Strony umowy ustaliły, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy zainteresowany ponosi wobec płatnik odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie cywilnym, jednocześnie zastrzegając, że za zwłokę w wykonaniu umowy jak również za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w protokole zakończenia robót lub zaistniałych w okresie rękojmi – płatnik może naliczyć karę umowną w wysokości 0,2% wartości wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki. Zgodnie z umową wobec osób trzecich odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie zainteresowanego ponosi płatnik.

Zgodnie z umową w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego.

(umowa w aktach ZUS dotyczących D. K. – k.3-5)

Po wykonaniu zgodnie z ww. umową prac, zainteresowany podpisał wystawiony przez płatnika w dniu 10 lipca 2014 roku rachunek na kwotę 3.271zł brutto.

(rachunek k. 1 w aktach ZUS dotyczących D. K.)

W okresie obowiązywania umów D. K. nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(okoliczność bezsporna)

D. K. nie wykonał całej pracy zgodnie z umową, gdyż odbywał karę pozbawienia wolności.

(zeznania zainteresowanego min.01:32:18-01:40:27, zeznania płatnika min.01:04:04-01:10:24 protokół z 24.04.2018 r.)

D. K. jest osobą częściowo ubezwłasnowolnioną.

(kopia postanowienia – k.2 akt ZUS dotyczących D. K.)

Płatnik składek nie zgłosił żadnego z zainteresowanych do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartych z nimi spornych wyżej wskazanych umów

(okoliczności bezsporne)

(...) do wykonania prac wynikających z umów o roboty budowlane zawartych dostarczał K. B. zarówno zainteresowanym jak i zatrudnionym przez siebie pracownikom.

Zainteresowani nie mieli swobody przy wykonywaniu zleconych im przez płatnika czynności na podstawie spornych umów cywilnoprawnych, gdyż mogli wykonać te czynności i tylko w takim zakresie, w jakim wskazał im płatnik.

Zainteresowani wykonywali zlecone im przez płatnika prace samodzielnie, ale nie mogli wykazać żadnej własnej inwencji przy ich wykonywaniu, ponieważ zobowiązani byli wykonać je zgodnie z projektem i po wcześniejszym ustaleniu z płatnikiem.

Zakres, termin wykonania i wysokość wynagrodzenia były ustalone przez płatnika z zainteresowanymi z góry przed podpisaniem spornych umów cywilnoprawnych.

Wszystkie materiały do wykonania zleconych prac zainteresowani otrzymywali od płatnika składek. Gdyby zainteresowani nie wykonali zleconych im przez płatnika prac lub wykonali je niewłaściwie - wówczas nie otrzymaliby za nie wynagrodzenia.

Godziny pracy zainteresowanych nie były z góry określone, ale każdy z nich musiał wykonać zlecone im przez płatnika prace we wskazanym wcześniej przez odwołującego terminie.

Zainteresowani nie podpisywali list obecności.

Rachunki stanowiące podstawę do rozliczenia wykonanych przez zainteresowanych prac wystawiał płatnik składek. Zainteresowani podpisywali się pod nimi. Zainteresowani wykonywali takie prace jak pracownicy zatrudnieni w firmie płatnika składek.

Płatnik składek zdecydował się na zawarcie z zainteresowanymi spornych umów cywilnoprawnych ponieważ chciał zdążyć z wykonaniem umów o roboty budowlane.

Płatnik nie kontrolował zainteresowanych w trakcie wykonywania przez nich zleconych prac, lecz dokonywał odbioru ich jakości przed zakończeniem umówionego terminu, w którym powinny zostać przez zainteresowanych zakończone. Gdyby zainteresowani nie wykonali w terminie zleconych prac – wówczas nie otrzymaliby od płatnika wynagrodzenia za nie.

K. B. na budowie był codziennie i sprawdzał jakie prace są wykonane.

Prace jakie wykonywali zainteresowani, wykonywali też pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę.

Umowa o dzieło była zawierana w celu sprawdzenia umiejętności danej osoby i wyboru pracowników.

Zainteresowani musieli wykonywać prace zgodnie z projektem.

(zeznania świadków: K. C. min.00:15:36-00:18:52, A. D. min. 00:18:52-00:29:21, R. G. min.00:30:35-00:39:46, A. P. min.00:39:46-00:49:20, B. P. min:00:40:20-00:55:41 protokół z 7.11.2017 r.; zeznania płatnika K. B. min.00:15:41-01:32:18 protokół z 30.04.2018 r., zeznania zainteresowanych: D. K. min.01:32:18-01:40:27, W. N. min:00:41:00-01:50:37, M. M. (1) min.01:50:37-01:57:02, E. N. min:01:57:02-02:03:29, M. L. min.02:03:29-02:07:48 protokół z 24.04.2018 r.)

Z zainteresowanym M. M. (1) płatnik zawarł umowę o pracę od dnia 2 kwietnia 2012 roku na czas określony do dnia 2 kwietnia 2015 roku. Zainteresowany został zatrudniony na stanowisku zbrojarza, pracownika budowlanego w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 2.489 zł.

(umowa o pracę – akta osobowe – k.67)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów, których wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron postępowania, a i Sąd nie znalazł jakichkolwiek powodów by czynić to z urzędu. Fakt niekwestionowania przez strony treści kopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach organu rentowego pozwolił nadto na potraktowanie tych kopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie oparł na zeznaniach odwołującego się płatnika, zainteresowanych D. K., E. N., M. M. (1), M. L., W. N., a także przesłuchanych w charakterze świadków: K. C., A. D., R. G., A. P., B. P., którzy również byli przez płatnika składek zatrudniani na umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło i wiedzieli jak w rzeczywistości wyglądało wykonywanie zleconych przez płatnika prac, ich odbiór, rozliczanie wynagrodzenia. Zdaniem Sądu zeznania świadków, zainteresowanych i płatnika są spójne, logiczne, koherentne i jako takie pozwalają odtworzyć w sposób jednoznaczny i stanowczy kluczowe dla oceny rzeczywistego charakteru spornych umów cywilnoprawnych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania są niezasadne i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 punkt 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 punkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 300, zwaną dalej „ustawą systemową”) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl art. 9 ust. 4a ustawy systemowej osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b.

W świetle art. 18. ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 punkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 punkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 punkt 5 i ust. 12.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem

cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. (ust. 3)

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 punkt 1e ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.1510) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do treści art. 36 ust. 1 ustawy systemowej każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy systemowej – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Spór w niniejszej sprawie sprowadził się w istocie do odmiennej oceny, kwestionowanych umów, nazwanych umowami o dzieło, jakie płatnik zawarł z ubezpieczonymi: J. K., W. N., E. N., M. M. (1), M. L. i D. K.. Ustalenie, jakie umowy zostały faktycznie zawarte między stronami implikuje bowiem obowiązek lub jego brak, objęcia ubezpieczeniem społecznym.

Skarżący ani zainteresowani nie kwestionowali podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne określonej w zaskarżonych decyzjach.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi, a także finansowymi. I tak np. podczas, gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem, czy z osobą z zewnątrz.

Jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ubezpieczenia społeczne będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Podkreślić należy, że decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia (o świadczenie usług), czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Wskazać należy, iż stosownie do treści art.734§1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią przepisu art.750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ma to miejsce wtedy, gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych, natomiast umowa taka nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów np. agencyjnej, komisji itp. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 października 2013 roku, III AUa 401/13)

Zgodnie zaś z treścią art.627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 roku, III AUr 357/93; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006 roku, III AUa 1700/05; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1967 roku, I CR 500/66).

Natomiast cechą konstytutywną dzieła jest samoistość rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 maja 2013 roku, III AUa 1136/12).

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

W umowie zlecenia zaś można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 roku, III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nie osiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nie osiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nie osiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 roku, II UKN 386/99).

Z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie.

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1 k.c., art. 629 k.c., art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000 roku, IV CKN 152/00).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna umów zawartych pomiędzy K. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod C. K. B. z siedzibą w Ł., a zainteresowanymi: J. K., W. N., E. N., M. M. (1), M. L. i D. K..

W ocenie Sądu Okręgowego spornych umów nie można uznać za umowy o dzieło. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem bezspornie, że rzeczywistą wolą stron (przy czym chodzi o wolę związaną z nałożonymi obowiązkami, a nie wolą wyrażoną w nazwie umowy) nie było zawarcie umów o dzieło.

Na podstawie zakwestionowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umów zainteresowani mieli wykonywać zlecone im przez płatnika prace remontowo - budowlane. Wykonywane przez każdego z zainteresowanych czynności na podstawie rzeczonych umów (powyżej szczegółowo opisanych), były charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług na rzecz zamawiającego, jako podwykonawcy inwestycji budowlanych.

Jak wynika z zeznań świadków, zainteresowanych i płatnika - wynagrodzenie zainteresowanych za wykonanie zleconych czynności budowlano - remontowych było wypłacane raz w miesiącu na podstawie rachunków, które w rzeczywistości były sporządzane przez płatnika, a zainteresowani jedynie je podpisywali. Powyższe wskazuje, że nie rezultat działania był określony w umowie, tylko wykonanie opisanej usługi cechującej się powtarzalnością. Bez wątpienia wymogiem – przy realizacji zleconych zainteresowanym przez płatnika prac było tylko staranne działanie, natomiast sama realizacja - była pozbawiona inwencji twórczej zainteresowanych. Podejmowane przez zainteresowanych prace remontowo - budowlane były powtarzalne i wymagały jedynie starannego działania. I tylko tego wymagał płatnik od zainteresowanych, co zresztą wprost przyznał w swoich zeznaniach. Usług tych nie można zakwalifikować jako wykonywanie „dzieła”, gdyż poprzez aktywność i pracę zainteresowanych nie powstawał nowy, zindywidualizowany wytwór.

Efekt zleconych zainteresowanym prac nie miał autonomicznej wartości w obrocie, choć miał ważne znaczenie – właśnie z uwagi na cel – dla wykonania całości prac remontowo – budowlanych przez płatnika na rzecz inwestorów, z którymi wiązały go w spornym okresie umowy o wykonanie robót remontowo - budowlanych.

Takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech *essentialiae negotii* umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu kwestionowanych umów, nazywanych przez strony umową o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, które są

regulowane w art. 750 k.c. Dodać należy, że umowy te mogłyby mieć także cechy umowy o pracę, gdyby oczywiście zachowane zostały przez strony warunki określone w art. 22 k.p. Sam płatnik zresztą przyznał, że powodem zawarcia spornych umów cywilnoprawnych była jego obawa, że przy pomocy zatrudnianych pracowników nie zdąży wywiązać się w terminie z umów łączących go kontrahentami. Co więcej zainteresowanych J. K. i M. M. (1) płatnik zatrudnił później na umowę o pracę do wykonywania analogicznych czynności, co odwołujący wprost przyznał w niniejszym postępowaniu sądowym. Istotne jest też, że płatnik wyjaśniając przed sądem motywy, którymi kierował się decydując się na zawarcie spornych umów podał, że zatrudnienie na podstawie kwestionowanych umów cywilnoprawnych miało na celu wypróbowanie zainteresowanych, sprawdzenie ich umiejętności, co nie ma miejsca przy zawieraniu umów o dzieło. Można rzec, że niejako płatnik wykorzystał sporne umowy cywilnoprawne zamiast umowy o pracę na okres próbny. Powyższe przeczy twierdzeniom płatnika, że sporne umowy były umowami o dzieło, bo w takim przypadku zamawiający wykonanie dzieła wykonawcy ma pewność, że ten wykona dzieło i osiągnie spodziewany rezultat.

Natomiast w realiach niniejszej sprawy należy wskazać, że:

- 1) zainteresowany D. K. wykonywał prace polegające na zerwaniu wykładziny, oczyszczeniu i przygotowaniu podłoża pod nowe wykładziny, prace te nie stanowiły dzieła, czyli rzeczy w stanie wcześniej nieistniejącym posiadającym autonomiczną wartość w obrocie, albowiem brak w tym wypadku cechy samoistności, a przedmiot umowy sprowadzał się do wykonania z należytą starannością powtarzalnych czynności stanowiących część większej całości, która stanowiła przedmiot umowy płatnika z jego kontrahentami;
- 2) zainteresowany M. L. wykonywał roboty zbrojeniowe, typowe powtarzalne czynności, które również były wykonywane przez pracowników płatnika,
- 3) zainteresowany M. M. (1) miał wykonać strop, ogniomury i kominy wentylacyjne z pustaków ceramicznych, ścianki działowe zgodnie z projektem; przy czym należy zauważyć, że zainteresowany po wykonaniu ostatnich prac został zatrudniony na podstawie umowy o pracę;
- 4) zainteresowany E. N. wykonał prace malarskie i prace z nimi związane, które były jednym z elementów zobowiązań płatnika względem inwestora w zakresie wykonania prac wykończeniowych pomieszczeń, prace były wykonywane zgodnie z poleceniem płatnika, przy użyciu dostarczonych przez niego materiałów;
- 5) zainteresowany W. N. wykonał roboty zbrojeniowe, zajmował się montażem konstrukcji stalowych na kratownicy pod komin, montował zabezpieczenia ognioochronne pomieszczenia magazynów, montował podwieszenia z płyt (...), były to prace wykonywane zgodnie z projektem, bez jakiegokolwiek inwencji twórczej, prace stanowiące część zobowiązania płatnika wynikającego z realizacji projektu budowlanego;
- 6) zainteresowany J. K. wykonał strop, a po wykonaniu tych prac został zatrudniony na podstawie umowy o pracę, takie same prace jak zainteresowany wykonywali inni pracownicy płatnika.

Powyższe prowadzi do wniosku, że szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów. Tego rodzaju czynności są natomiast charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania - starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności. O tym jaki stosunek prawny łączy strony w rzeczywistości rozstrzyga całokształt okoliczności towarzyszących tak zawarciu umowy, jak i jej wykonywaniu (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 4 lutego 2013 roku, III AUa 714/12).

Oceniając każde z odwołań płatnika, Sąd Okręgowy miał na względzie też zasadę swobody umów (art. 353¹ k.c.), w myśl której strony mają możliwości wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego. Podkreślić jednak należy, że wyżej przytoczona zasada w żadnym razie nie oznacza dowolności, gdyż przywołany wyżej przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarcemu przeznaczeniu i ustawie (także wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 roku, II UK 334/09). Z zasady swobody umów wynika

zakaz zawierania umów, których celem jest obejście prawa. Zatem zatrudnianie przez płatnika osób do wykonywania pewnych etapów prowadzonej działalności na podstawie umowy o dzieło jest sprzeczne z naturą tego stosunku, a więc narusza art. 353¹ k.c. Przy czym, prace wykonywane przez zainteresowanych miały charakter świadczenia usług w sposób ciągły, powtarzalny, a więc i to także wskazuje, iż czynności przez nich wykonane nie stanowią wypełnienia umowy o dzieło, a faktycznie zmierzają do obejścia obowiązującego prawa. Nie można zastępować umowami o dzieło podstawowego stosunku pracy, jakim jest umowa o pracę, czy w aktualnych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych - umowa o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). Zawieranie umów o dzieło na prowadzenie poszczególnych etapów działalności produkcyjnej - w ocenie Sądu Okręgowego - nie może stanowić podstawy prowadzenia takiej działalności. Umowa o dzieło jest umową rezultatu, zmierzającą do powstania indywidualnego dzieła, a sama zgoda stron na zawarcie umowy o dzieło i sformułowanie jej w sposób zgodny z przepisami nie przesądza o tym, że właśnie taki stosunek strony łączy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 26 stycznia 2017 roku, III AUa 170/16).

Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 25 października 2016 roku (III AUa 2135/15) przedmiotem umowy o dzieło nie może być wielokrotne osiąganie rezultatów, czyli „ciągu dzieł”, które składają się na efekt końcowy, za który odpowiada wykonawca. Wielokrotne czynności cechują umowę starannego działania, a w niej odpowiedzialność za efekt obciąża zlecającego. Dzieło zakłada swobodę, własną inwencję oraz samodzielność w wykonaniu, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter z zasady jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Po stronie przyjmującego zamówienie nie można mówić o realizowaniu „cyklu tzw. dzieł”.

O tym jaki stosunek w rzeczywistości łączy strony rozstrzygają warunki, na jakich świadczenie jest wykonywane, a nie sama nazwa umowy, czy nawet wola stron, która podlega ograniczeniom wynikającym właśnie z treści art. 353¹ k.c. Ponieważ umowa o dzieło należy do umów rezultatu, dlatego oceny wykonania takiej umowy dokonuje się przez pryzmat osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu czy też efektu, który może mieć postać zarówno materialną, jak i niematerialną. Realizacja oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem wykonawczym, o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, który jest zdefiniowany przez strony już w momencie zawierania umowy.

Niewątpliwie zainteresowani wypełnili czynności wynikające z zawartych z płatnikiem umów – przy użyciu materiałów dostarczonych przez zamawiającego, ale też ubrań i narzędzi oraz byli zobowiązani do ścisłego przestrzegania projektu oraz wskazówek płatnika podczas ich wykonywania, co wyklucza jakikolwiek wkład twórczy zainteresowanych w wykonywaniu spornych umów. Z poczynionych ustaleń wynika, że w spornym okresie na budowach zainteresowani wykonywali zleczone im przez płatnika konkretne prace i podlegali nadzorowi płatnika, który sprawdzał jakość i poprawność wykonanej pracy i ewentualnie wskazywał, czy należało je poprawić i w jaki sposób.

Trzeba też wyraźnie zaakcentować, że zarówno z zeznań zainteresowanych, jak i świadków oraz płatnika wynika też, że te same czynności mógł wykonać jakikolwiek inny pracownik zajmujący się takimi samymi lub podobnymi pracami spośród tych, których w badanym okresie zatrudniał płatnik w swojej firmie, co świadczy o tym, że zakres prac nie miał indywidualnego charakteru. Trzeba przy tym wyraźnie zaznaczyć, że nawet płatnik zeznawał, że zawierał sporne umowy dlatego, że obawiał się, że mógłby się nie wywiązać w terminie ze wszystkich umów jakie w owym czasie zawarł ze swoimi kontrahentami. Ponadto zainteresowani potwierdzili swoimi zeznaniami także i to, że były to czynności powtarzalne, a nadto, że nie mieli oni swobody, ani co do miejsca, ani co do zakresu zleconych im czynności, bo to wyznaczał im płatnik. Każdy z przesłuchanych zainteresowanych i świadków potwierdził też, że osoby zatrudnione na podstawie badanych umów cywilnoprawnych musiały je wykonać zgodnie z projektem i zgodnie z ustaleniami płatnika, co wykluczało możliwość przejawiania jakiegokolwiek inwencji ze strony zainteresowanych przy wykonywaniu zleconych im przez płatnika czynności. Żaden z zainteresowanych nie mógł samodzielnie decydować, które konkretnie czynności wykona i w jaki sposób, bo to konkretyzował wcześniej płatnik, jak również żaden z zainteresowanych nie mógł decydować, w którym miejscu je wykona, bo to również w sposób wiążący wcześniej wyznaczał płatnik, który kontrolował jakość i tempo wykonywanych prac jako główny wykonawca, ponieważ to płatnik ponosił przed

inwestorem odpowiedzialność za terminowe i poprawne wywiązanie się ze zobowiązań ze swoimi kontrahentami. Istotne jest też, że zainteresowanych J. K. i M. M. (2) płatnik po zakończeniu spornych umów cywilnoprawnych zatrudnił w swojej firmie na umowy o pracę, na podstawie których zainteresowani wykonywali takie same czynności i w taki sam sposób jak na podstawie zakwestionowanych umów cywilnoprawnych.

Istotą umowy o dzieło, na co wskazano wyżej, jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego, konkretnego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej (dom, obraz, melodia). Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, których celem podstawowym, nie jest zmierzanie do osiągnięcia rezultatu. W ocenie Sądu takie też czynności były wykonywane przez zainteresowanych. Treścią zobowiązania zainteresowanych nie był jednak określony konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, lecz samo podjęcie i wykonywanie z należytą starannością określonych czynności o charakterze budowlano – remontowym, jak malowanie ścian, budowanie ścianek działowych, zamontowanie umywalk i zlewozmywaków, wykonanie ocieplenia wewnętrznego i zewnętrznego, układanie pustaków itp. Wszystkie te czynności musiały być przez zainteresowanych wykonane według projektu i nie mieli oni w tym zakresie żadnej swobody, ani możliwości przejawiania inwencji twórczej. Nawet przy wykonywaniu zleconych prac w postaci malowania ścian zainteresowani musieli malować danego dnia tę konkretną ścianę, która została im wprost wskazana przez płatnika, wskazanymi kolorami i farbą, którą im dostarczył płatnik, i tyle razy ile wyznaczył odwołujący. Również budowanie ścian działowych, roboty zbrojeniowe, konstrukcji stalowych na kratownicy pod komin, zabezpieczeń ognioochronnych podwieszenia z płyt (...) było wykonywane przez zainteresowanych wyłącznie zgodnie z projektem i wskazówkami płatnika. Żadna ze zleconych zainteresowanym prac nie wymagała posiadania przez nich jakichś szczególnych umiejętności i kwalifikacji. Płatnik pilnował jednak czy zlecone zainteresowanym prace wykonane zostały przez nich w terminie, zgodnie z projektem i jego wytycznymi i czy są odpowiedniej jakości. W przypadku, gdyby zostały wykonane wadliwie bądź niezgodnie z oczekiwaniami – zainteresowani musieli je poprawić gdyż inaczej nie otrzymaliby wynagrodzenia.

W chwili zawierania spornych umów zainteresowani nie znali rezultatu jakościowego zawartych umów.

Postępowanie dowodowe nie wykazało również, aby czynności wykonywane przez zainteresowanych wyróżniała jakaś indywidualna, szczególna cecha. Mógł je wykonywać również inny pracownik o podobnych kwalifikacjach. Płatnik przyznał, że zdecydował się na zawarcie spornych umów dlatego, że obawiał się, że jego nieliczni pracownicy (zatrudnieni na umowę o pracę) nie zdążą w terminie ustalonym przez odwołującego z jego kontrahentami wykonać tych prac. Jak wyżej wskazano, część zainteresowanych została zresztą zatrudniona przez płatnika później na umowę o pracę do wykonywania analogicznych prac.

Wskazać także należy, że badane umowy były zawierane na z góry oznaczony czas (bo od konkretnego dnia do konkretnego dnia), co świadczy o ich okresowości, która również stanowi cechę charakterystyczną dla umowy zlecenia.

Umowy o dzieło, były typowe, sporządzone w sposób szablonowy, bez istotnych cech indywidualnych dla poszczególnych zainteresowanych.

Zainteresowani nie mieli pełnej samodzielności (charakterystycznej dla umowy o dzieło) w wykonaniu zawartych przez nich umów, tak co do miejsca, jak i zakresu wykonania prac, podlegali oni chociażby kontroli jakości dokonywanej przez płatnika przed zakończeniem wyznaczonego z góry na ich wykonanie terminu i zlecał im ewentualne poprawki, co przemawia dodatkowo za tym, że charakter prac wykonywanych przez zainteresowanych nie może stanowić przedmiotu umowy o dzieło, gdyż między stronami umowy o dzieło nie występuje jakiegokolwiek stosunek zależności lub podporządkowania i jak już wyżej wskazano umowa o dzieło jest umową o rezultat.

Wskazać też trzeba, że za wykonywane czynności, a nie za osiągnięcie indywidualnie oznaczonego rezultatu zainteresowani otrzymali wynagrodzenie, które w istocie było wyliczone przez płatnika po zakończeniu pracy, a na rachunkach podpisywali się zainteresowani. Poza tym w przypadku wadliwie wykonanych czynności

odpowiedzialność ponosiła firma odwołującego się, a nie „wykonawca tzw. dzieła”, co wynika z zeznań odwołującego i załączonych do akt sprawy umów.

Podkreślić także należy, że przedmiot umowy o dzieło może zostać określony w różny sposób, jednakże określenie to musi być na tyle precyzyjne, aby nie było wątpliwości, o jakie dzieło chodzi.

Z uwagi na to, że dzieło nie zostało precyzyjnie opisane w umowie nie istniała także możliwość obiektywnego sprawdzenia przedmiotu umowy z punktu widzenia wad fizycznych. Nie chodzi bowiem w tym wypadku o sprawdzenie czy przedmiot wykonany nie jest wadliwy (uszkodzony), ale czy nie jest wadliwy w rozumieniu umowy o dzieło, czyli czy został wykonany zgodnie z ustaleniami umowy. Biorąc pod uwagę treść umów trudne byłoby ustalenie istnienia ewentualnych wad – bo musiałyby dotyczyć przedmiotu umowy czyli konkretnych elementów.

Nadto strony w umowie nie określały konkretnych cech jakim powinien odpowiadać rezultat pracy. Nie podawano żadnych szczegółów, które pozwoliłyby ocenić zgodność efektu pracy z zamówieniem, co jest niezbędne w przypadku umowy o dzieło, której istotę stanowi konkretny wytwór. Jest to charakterystyczne natomiast dla umowy o świadczenie usług, a niedopuszczalne przy umowie o dzieło.

Na marginesie dodać można, że efekt pracy zainteresowanych ustalony w toku procesu, w zasadzie nigdy nie stanowiłby odrębnego dzieła w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego. W sprawie za ewentualne wady w wykonaniu prac inwestor zgłaszał zastrzeżenia do firmy wnioskodawcy jako wykonawcy. Nie ulega wątpliwości, że takim zobowiązaniom nie można przypisać cech przedmiotowo istotnych umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu badanych umów nazywanych przez strony umowami o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że rzeczywistą wolą stron odnośnie przedmiotowych umów było świadczenie usług, a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, ale określone działania były istotne dla realizacji umów i z tych też działań zainteresowani byli rozliczani. Nie wynik czynności, ale same w sobie czynności wykonywane przez zainteresowanych były przedmiotem spornej umowy.

Stałym przedmiotem działalności odwołującego jest działalność remontowo - budowlana, a płatnik składek w spornym okresie na podstawie umów jakie zawarł z inwestorami był wykonawcą prac na remontowo - budowlanych i chcąc dotrzymać terminów umownych postanowił zatrudnić zainteresowanych do wykonania określonych czynności na rzecz Inwestora.

Prawo regulujące ubezpieczenia społeczne posiada cechę przymusu (prawo bezwzględnie obowiązujące). To znaczy, że pracodawca nie może, wedle swojej woli czy nawet wedle woli zatrudnionego, decydować o uczestnictwie w systemie ubezpieczeń społecznych. Ustawodawca celowo objął umowy zlecenia obowiązkiem składkowym w celu zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej zleceniobiorcom, której nie można wyłączyć nawet w wyniku zgodnej woli stron zawierających umowy zlecenia. Strony mogą zawrzeć dowolną umowę zarówno nazwaną jak i nienazwaną, dopuszczalną w systemie prawnym. Jeśli jednak elementy istotne umowy odpowiadają jednej z umów nazwanych określonych w kodeksie cywilnym, to strony mają obowiązek w ten sposób nazwać umowę, a jeśli zaniedbały zachowania tego obowiązku o rzeczywistej nazwie umowy decydują jej elementy istotne.

Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 grudnia 2005 roku (I UK 104/05) iż „przepisy prawa ubezpieczenia społecznego mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Tworzą system prawa ścisłego, zamkniętego. Nie mogą być interpretowane rozszerzająco, zwłaszcza przy zastosowaniu wykładni aksjologicznej”. Zatem przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych decydują o konieczności odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu umów rzeczywiście zawartych i wykonywanych. O charakterze zatrudnienia decyduje nie tylko treść umowy, ale przede wszystkim sposób jej wykonywania a nie nazwa. Zatem sama wola stron nie przesądza o kwalifikacji umowy, lecz ustalenia faktyczne.

Umowa mogłaby zostać uznana za umowę o dzieło, pod warunkiem wskazania mierzalnego dzieła, kategoriami przypisanymi dla dzieł tego rodzaju oraz, że dzieło to stanowiłoby autonomiczny przedmiot obrotu społecznego. Inaczej jest jednak w sytuacji, gdy przedmiotem umowy, jak w niniejszej sprawie, jest powtarzalna czynność. Przedmiotowe umowy zawarte przez strony formalnie, jako umowy o dzieło na wykonanie prac konkretnych prac budowlano – remontowych, są w istocie umowami o świadczenie usług. Ich celem nie jest osiągnięcie określonego rezultatu, ale wykonanie czynności, które przy zachowaniu należytej staranności mogły do niego doprowadzić (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 20 sierpnia 2013 roku, III AUa 288/13).

Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 marca 2013 roku (I CSK 403/12), w myśl którego „umowa o dzieło, będąca umową rezultatu, różni się od umów starannego działania koniecznością osiągnięcia oznaczonego rezultatu ludzkiej pracy, który musi mieć charakter samoistny i musi być ucieleśniony, a więc przybrać określoną postać w świecie zjawisk zewnętrznych. Rezultat ten musi być przy tym sprawdzalny, czyli zdalny do poddania sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych” oraz przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, który w wyroku z dnia 18 kwietnia 2013 roku (III AUa 1397/12), który uznał, że „cechą konstytutywną przedmiotu umowy o dzieło jest „samoistność rezultatu”. Samoistność ta, rozumiana jest na ogół, jako niezależność rezultatu od dalszego działania, a nawet istnienia samego twórcy. Innymi słowy, w momencie ukończenia dzieła ustaje jego „zależność” od twórcy, staje się ono wartością autonomiczną w obrocie”.

Z uwagi na powyższe ustalenia, z całą pewnością uznać należy, że treścią zobowiązań zainteresowanych nie był określony konkretny rezultat odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, który podlegałby ocenie, lecz wykonywanie określonych czynności, których wynik zależał w znacznym stopniu od starannego działania zainteresowanych.

W ocenie Sądu odwołujący zawarł umowy nazwane umowami o dzieło z zainteresowanymi i jedynie w celu ominięcia obowiązku składkowego, bowiem w rzeczywistości były one, zgodnie z twierdzeniami organu rentowego, umowami o świadczenie usług.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należy uznać, że skarżona w niniejszym postępowaniu decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była prawidłowa. Zdaniem Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że kwestionowane umowy noszą cechy umowy o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.), a nie cechy umów o dzieło. Z tego też powodu przedmiotowe umowy podlegają obowiązkowi składkowemu. W sytuacji, gdy w zakresie swoich kompetencji firma budowlana jest podwykonawcą prac na budowach i zawiera w ramach swej działalności umowy z pracownikami na wykonanie poszczególnych czynności na budowie na rzecz inwestora, to te ostatnie umowy nie mogą stanowić umów rezultatu, a tylko starannego działania.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., Sąd oddalił odwołania jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 roku (III UZP 2/16) w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 3013 roku, poz.490 ze zm.).

Pełnomocnik organu rentowego wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł (w odniesieniu do zainteresowanego M. L. 60 zł, w odniesieniu do zainteresowanych W. N., J. K. i D. K. po 180 zł i w odniesieniu do zainteresowanych E. N. i M. M. (1) po 600 zł).

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnik organu rentowego, stosownie do treści § 2 ust.4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.265) została ustalona na podstawie § 6 punkt 1, 2 i 3 ww. rozporządzenia roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, w brzmieniu obowiązującym w dacie wpływu odwołania (22 grudnia 2015 roku).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi odwołującego.

27 czerwca 2019 roku